

ÜÇLEM

FİKİR VE SANAT DERGİSİ

Yıl : 2018 / Sayı : 2
Ederi : 3 TL

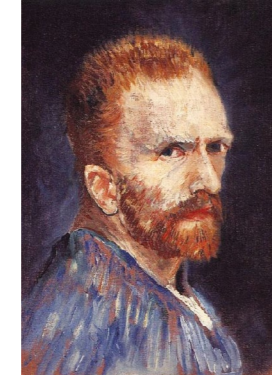
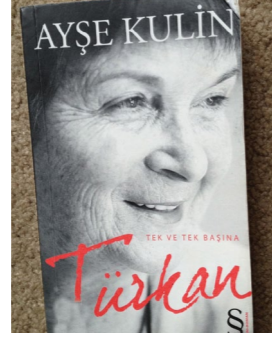
Ocak – Şubat 2018
Yıl: 1 Sayı: 2
Dosya: Dışlanmışlık

Üçlem Ekibi:

Bedriye Işıl Cumalı
Emre Cem Aksoy
Eylül Deniz Sera Altuğ
Muharrem Gökalp Koca
Selin Su Koca
Zeynep Ayten

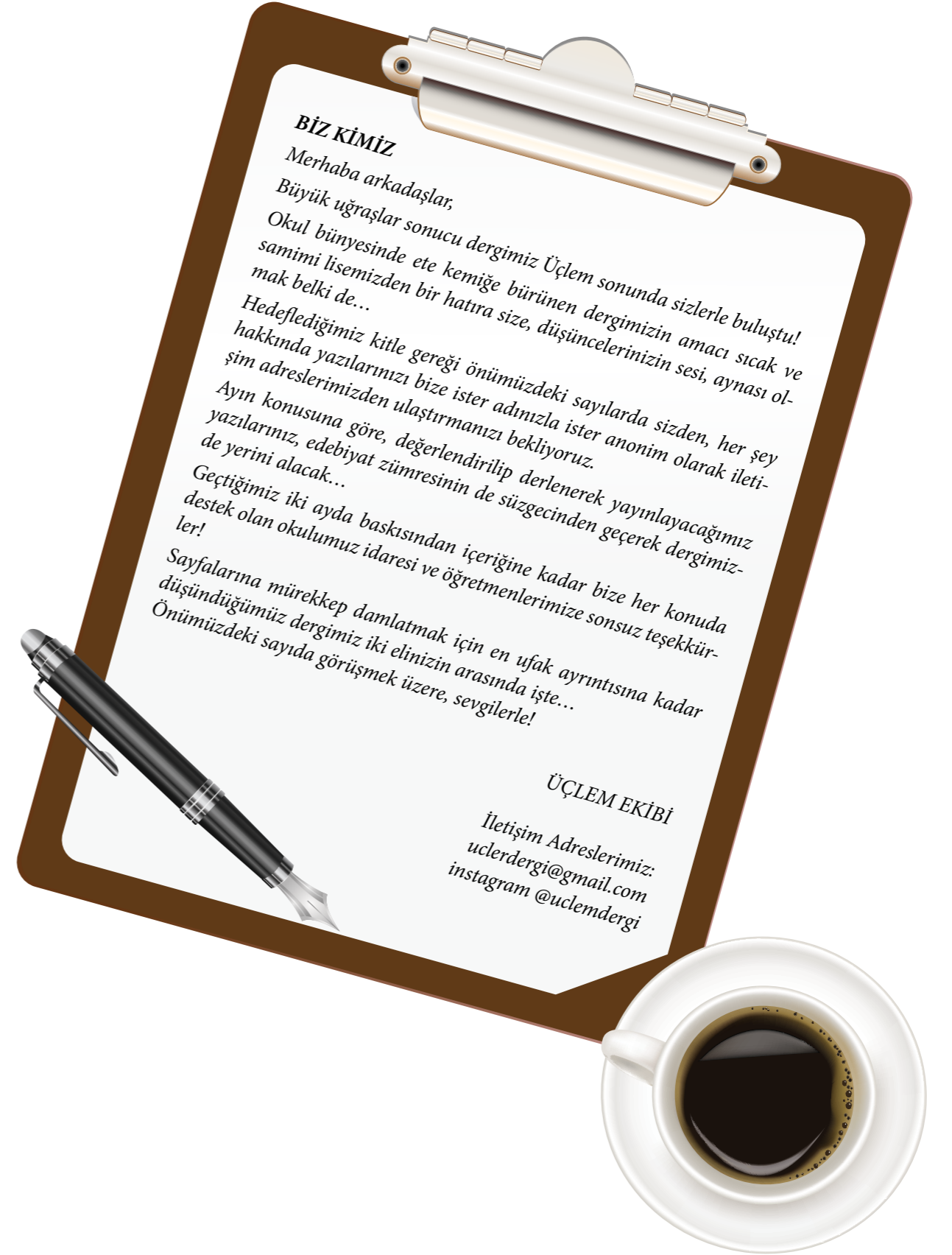
İzin alınarak alıntı yapılabilir.

Sanat Yönetmeni:
Semih Öztürk

İÇİNDEKİLER

Biz Kimiz?.....	3
Böyle Çok Güzelsiniz <i>Engelleriniz, kromozomunuz, cinsel seçimleriniz, kimliğiniz ve kaçışlarımız ile siz sizsiniz, böyle çok güzelsiniz..</i>	4
Dışlanmış Nesil <i>Eylül Deniz Sera Altuğ</i>	5
Yavaş Yavaş <i>Said Duran</i>	8
Edward Gein <i>Ahsen Koyuncu</i>	9
Sesler, Hisler ve Kaçamayışlar <i>Çağla Sipahi</i>	13
Kaybediyoruz <i>Beyda Erşen</i>	14
Van Gogh <i>Bedriye Işıl Cumalı</i>	15
Hangi Dış <i>Nail Furkan Kılınç</i>	20
Sır Duygular <i>Miyaber</i>	21
Yabancılaşıyorum <i>Aleyna Gerdan</i>	22
Müzeyyen'e <i>Dila Halaçoğlu</i>	23
Bi'Dünya Şanlıurfa <i>Bedriye Işıl Cumalı</i>	24
İnsansız Sokak <i>Altay Erdem</i>	26
Önerilerimiz <i>Üçlem Ekibi</i>	27
Bu Ay <i>Zeynep Ayten</i>	28
Önümüzdeki Günler Etkinlik	30

BÖYLE ÇOK GÜZELSİNİZ

Gün içerisinde dışlandığınız kadar dışladığınızın farkında mısınız ?

Kendinizi en son ne zaman dışlanmış bir karaktere yakın hissettiniz?

Yorulduunuz mu fark edilememekten?

Duyamıyor, göremiyor, konuşamıyor sandıklar mı sizi?

Hiç isyan ettiniz mi?

Kimdi dışlanmış olan, siz mi diğerleri mi?

Sizi saydıkları, sandıkları şeye mi dönüştünüz?

Sizi sevdiğini söyleyen insanların içtenliğinden şüphe duyarak birkaç dakikalığına dalıp gittiniz mi?

Alelacele yürüyen gruplar içinde ne yaptığınızı sorgulayıp durakladınız mı?

Zincirleriniz ve kavgalarınız sizi hiç bırakmayan yalnızlığınız kaç kez kilitledi kapıları aranızdan?

Hissettiklerinizi söylemektense dinlemeyi mi seçtiniz?

Sesinizi duyurmaktansa onları mı dinlediniz?

Kilonuz, saçınız, boyunuz kaç kez meze yapıldı çirkin sohbetlere?

Peki siz en son ne zaman yapayalnız hissettiniz kendinizi?

Sizi değersiz hissettiren kaç insana katlandınız?

Onların yüzüne bakarken, yaşadıklarınızın ne hissettirdiğini unuttunuz mu?

Sadece duşta değil sokaklarda da tiz sesinizle şarkı söyleyebilirsiniz

Engelleriniz, fazladan kromozomunuz, kimliğiniz ve kaçışlarınız ile siz sizsiniz ve böyle çok güzelsiniz.

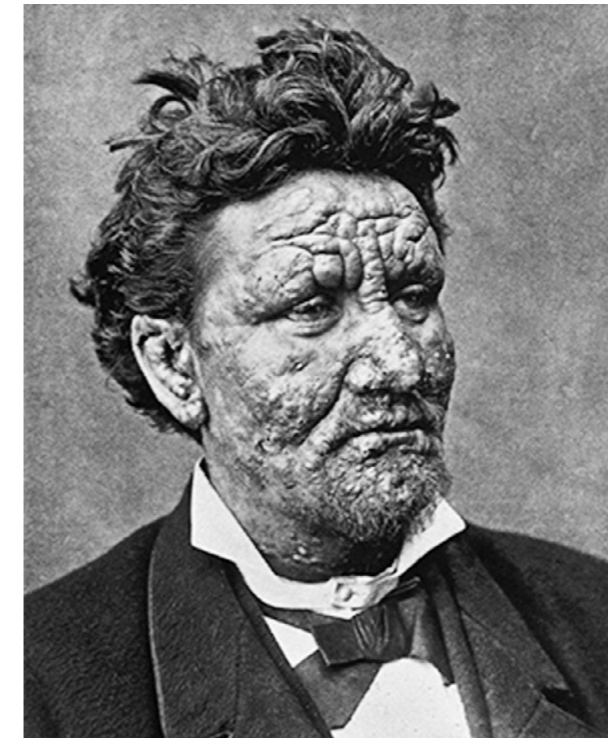
ÜÇLEM EKİBİ

DIŞLANMIŞ NESİL: CÜZZAMLILAR

Eylül Deniz Sera Altuğ

Böylesine dışarıya atılmış, halk içerisinde neredeyse 'veba' hastalığı kadar tepki görmüş, bu kadar korkulmuş; birçok sinema filmine ve yazıya konu olmuş **Cüzzam** hastalığı nedir?

Cüzzam, bilinen adıyla miskin hastalığı, **Hansen Basili** adlı tehlikeli bir mikroorganizmanın yol açtığı, sinir sistemi ve deri başta olmak üzere tüm organları içten içe etkileyen bir hastalıktır. Çağlar boyu nasıl bulaştığı kanıtlanamasa da solunum yoluyla bulaştığı ve genelde kırsal yerlerde yaşayıp aynı yemekleri yiyen, aynı çevrede yaşayan insanlarda ortaya çıktığı gözlenmiştir. Aynı zamanda yetersiz beslenme ve sıhhi olmayan şartların Cüzzam hastalığının sebeplerinden olduğu söylenmektedir.

Deriyi giderek saran, ayak el gibi uzuvlarda da kendini gösteren bu hastalık; tehlikeli olmasının yanında insan suratını giderek tanınmayacak hale getirmiştir.

İnsanın olduğu yerde savaş, salgın hastalık, nüfus sorunu ve toplumsal gruplaşmanın varlığı şüphe götürmez bir gerçektir. Ancak giderek büyüyen ve geçmiş çağların insanlığa yüklediği bencilleşme, kendi bölgesini koruma gibi ilkel hislerin bugünün ve geçmişin dünyasında büyük sorunlara yol açması; hatta tarihi değiştirip, tarihi dışlaması düşünüldüğünde epey olası bir olgudur. İşte Cüzzamlılar da bu dışlanmışlığın içinde kaybolan binlerce nesilden sadece biridir.

Cüzzamlıların Karantina Köyü

Cüzzam hastalığı giderek sosyal bir soruna dönüşmüştü ki Cüzzamlılar diye adlandırılan bu rahatsızlığa sahip kişiler, yaşadıkları ortamda barınamıyor, kayıt altında tutuluyor, lanetli oldukları sanılarak karantinaya bile alınıyorlardı.

Hatta bu durumdan muzdarip olan hastalara 'şahıslarına özel' yeni bir yerleşim yeri bile açıldı. Kayıtlara geçirilen ve bilinen son Cüzzamlılar Köyü, Çin'in Yunnan bölgesinde bulunan Luduo isimli köy. Ve bu köy, Cüzzamlılar için açılmış 200 köyden yalnızca biri.

Terk edilmiş, bir daha yakınlarını göremeyecek ve umarsızca ölümü bekleyen bu bireylerin, topluma cüzzamın bulaşmasının düşünül-

düğü kadar kolay olmadığını anlatmaları onlar için oldukça zor. Çoğu Cüzzamlı, zamanla iyileşse bile üzerindeki baskıdan dolayı yaşadığı yere dönmeden bu köyde hayatını kaybetti.

Yaşamlarını sürdürdükleri binalar ne bir malikânenen, ne bir otelden ne de basit bir apartman katından kalanlar; öylece ölümü bekledikleri yer yüzlerce yıllık, yıkılmış hatta sağlıklı tek bir tarafı bile kalmamış çok katlı ve oldukça yaşanamayacak durumdaki bir hastane.

Belki de insanlığın, dışlanmışlığın ve toplumun gerçek yüzünün en acı örneğidir Cüzzamlılar..

Ülkemizde Cüzzam Hastalığı ve Türkan Saylan'ın Projeleri

Türkiye, elbette ki Cüzzam hastalığının duraklarından biriydi. Sağlıksız beslenme ve çevre sorunları beraberinde salgını da getirerek bu deri hastalığı birçok insan tarafından paylaşıldı.

Hepimizin çeşitli projeleriyle bildiği, yeri gelince savunduğu şey için kendini sokağa atmayan, kız çocuklarının eğitimine verdiği büyük destekle tanınan ve kurduğu **Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği** ile ülke standartlarını üst düzeye taşıyan Türkan Saylan; şüphesiz ki **Cüzzam Hastalığı** denince aklımıza ilk gelen kişidir.

Türkan Saylan daha üniversite yıllarında bu hastalığın peşine düşüyor hatta öyle ki uzmanlık alanını o zamanlar Türkiye'de sadece yedi kadının yapmış olduğu Deri ve Zührevi Hastalıklar üzerine yapıyor.

1958 yılında gittiği Bakırköy Akıl Hastanesi'nin Cüzzamlılara ayrılan bölgeyi görmeye gittiğindeki acı ve unutulmaz bir anısını anlatıyor Saylan:

“Tarihi filmlerden birinin sahnesindeymişiz gibi, paçavralar içinde cüzzamlılar çıktılar barakalardan. Hastalar ellerini uzattılar, ayaklarını gösterdiler; yaraları vardı, sarılmıştı. Kiminin

gözleri kör olmuştu, kimi sakattı. O sırada hastaneden yemek geldi. Görevli, yemeği hastaların bakraçlarına el değmeden boşalttı ve döndü. Bu görüntü günlerce rüyama girdi. Kitaplar buldum, okumaya başladım. Ve gördüm ki bu hastalığın tedavisi var. Bunları öğrenince bir suçluluk duygusuna kapıldım, böyle basit bir çözümü olan bu hastalık neden toplumsal bir yara haline gelmiş diye...”

Bu hastanede çırılçıplak, sahipsiz ve acı çeken birçok cüzzamlı hastayı çaresiz görünce, görevlilerin ‘*Sakin yaklaşmayın, ellerinizi uzatmayın, uzak durun*’ uyarılarına karşı ‘*Hayvanat bahçesine mi gidiyoruz, ne demek uzak durmak, biz doktor olmayacak mıyız, hastaya uzak durulur mu?*’ tepkisini veriyor Saylan ve Cüzzam ile savaşmaya başlıyor. Ülkeyi karış karış dolaşarak ve mezra demeden yollara düşüyor ki bunların sonunda en önemli icraatı **Cüzzamla Savaş Derneği ve Vakfı**'nı kurması oluyor.

Büyük uğraşlarının ve her gün son günmüşçesine çabalamalarının sonucu tabii ki ödüksüz kalmıyor. **Uluslararası Gandhi Ödülü**, 1985'te ortaya ülkesinin kalkınmasına katkıda bulunacak bir kişiye verilmek üzere belirleniyor ve 1986 yılında Türkan Saylan'a takdim ediliyor.

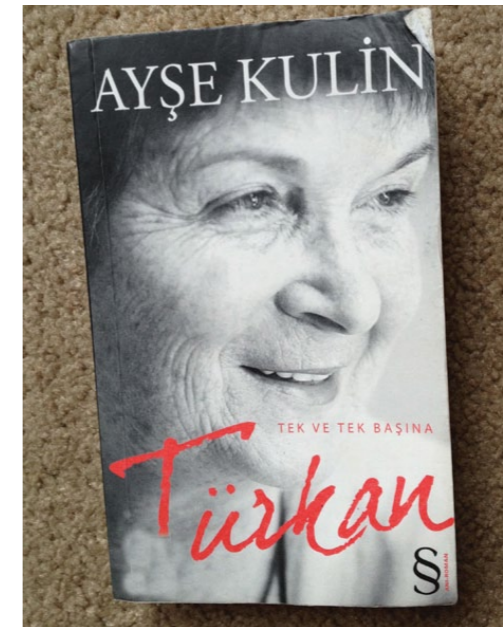
Türkiye’de bu hastalığın yok edilmesi için kendinden ödün veren, öğrencileriyle ülkeyi karış karış dolaşan ve meslek yaşamında insana hep insan gibi bakan Türkan Saylan, tüm dışlanmışların gözünde unutulmayacak bir kahramandır.

Aslında bu kadar anlatmakla da bitmez Saylan... Ayşe Kulin'in kaleminden Türkan bir başkadır. Tek başınadır, cesurdur ve kimse için inandığı yoldan vazgeçmemiştir. İnsanlığın, aklın, ilkelerin yolunda yürümeyi seçmiştir ve başı her zaman diktir.

İşte bu güzel insan bu güzel eserin içine hap solmuş hassas ruhlardan bir tanesi, okunmaya değer bir kalptir.

Ne çok dışlanmışlık vardır toplumun içinde, ne çok bilinmezlik ve ne çok anlamsızlık. Öyle ki insan, insan olmaktan korktu hep; birbirini sevmekten, birbirini sarmaktan korktu. Kimseyiz, herkes gibiyken ve dokunamıyoruz kimseye. Ve en sonunda sözlerimi Türkan Saylan'dan bir alıntı yaparak bitiriyorum...

“İnsanları anlamak onlara dokunmaktan geçiyor.”

yavaş yavaş yavaş

dört kelimelik bir hikaye denir
sensizlik biraz da sessizlik
hayaletler belirir, yüzlerinde izlerin.
hayal et der bir ses
hayal et bir olguyu
bir yaşanmışlığı hayal et

seçimler biter, savaşlar düşer
belki uzanır bir orman
şu çirkin çağda
ama yine de derler ya hani
tek gerçek yoktur
tek gerçek
gerçeğin yokluğudur

her şeyin sonu
zıttıyla kaimdir
başlangıçlar mesela bitişle
doğum ölümle
gün geceyle

öyleyse her sevgi ihanettir
bir diğerine
sarı yaprakların, kargaların
hattâ kurumuş dalların
sesleri anlatır

“ama yine de derler ya hani
kalp bir yapraktır
ve rüzgârdır onu çarptıran”

Said Duran

EDWARD GEIN

Ahsen Koyuncu

Sürekli olarak kendi cinsiyetinin günah dolu doğasını anlatıp duran, aşırı mutaassıp, hükmedici bir anne tarafından yetiştirilmişti. Babası ise annesinin sözünden çıkmayan alkolik bir adamdı. Annesi Augusta Gein, günahkâr insanlardan uzak hayatı yaşamak hayali için uzun süre para biriktirerek çok istediği çiftlik evini almış kendinden emin otoriter bir kadındı.

Çocuklarını dış dünyanın kötülüklerinden uzak tutmak için elinden gelen her şeyi yapacağını söyleyen Augusta, kadınların iğrenç ve günahkâr olduklarını düşünüyor ve onları da bu yönde eğitmeye çalışıyordu. İşte böyle bir anneyle büyümüş olan Ed, okul çağına geldiğinde ağabeyinden başka hiç kimseyle arkadaşlık etmemiş, annesine aşırı bağımlı, babasıyla hiçbir bağı olmayan bir çocuktur.

Ağabeyi Henry, annesiyle Ed'in tuhaf bağılığını eleştiriyor, onunla alay ediyordu. Dört kişilik tuhaf aile yaşantıları devam ederken 1940 yılında babasının ölümü sonucunda koca evde üç kişi kaldılar. Birkaç yıl sonra ağabeyinin de ölmesi üzerine, otoriter anne ve wEd bir başına kaldı. Ağabey Henry'nin ölümü epey şüpheli görünmesine rağmen polisler olayın üzerine fazla gitmemiş, kimse Ed'in ağabeyini öldürmüş olabileceğini düşünmemişti.

Peki, annesiyle sık sık tartışan ve Ed'in çok değerli annesini üzen Henry nasıl öldü? Olay 1944'te Gein Çiftliği'nin yakınlarında çıkan yangın ile başladı –yangının nasıl başladığı hala

Bir seri katil, annesine âşık bir çocuk, psikopat bir anatomist, kanserle mücadele eden tarihin en büyük sapığı: Edward Gein.

Bir insanın seri katil olarak tanımlanması için en az üç kişiyi öldürmesi gerekirken, Ed Gein'in iki cinayeti bulunmaktadır. İşlediği suçlar o kadar sıra dışı ve tüyler ürperticiydi ki Amerika'ya kırk yıl etkisinde bıraktı. Zira yaptıklarıyla birini öldürmenin çok daha ötesine geçmiştir. 27 Ağustos 1906'da Wisconsin'de dünyaya gelmiş Edward Theodore Gein, dört kişilik bir ailede büyümüş,

bilinmiyor-, yangın söndürüldükten sonra Ed, Henry’i bulamadığını polislere bildirdi. Yapılan araştırmadan sonra Henry, yangının dahi ulaşmadığı bir yerde ölü bulundu. Kafasında morluklarla yerde bulunan Henry’nin ölüm nedeni oksijensiz kalmak olarak belirtildi. Artık annesini kimseyle paylaşmak zorunda olmayan Ed için bu durum pek de kötü sayılmazdı. Fakat psikolojisi bozuk olan Ed’in mutluluğu uzun sürmedi... Annesi 1945 yılında geçirdiği kalp krizi neticesinde hayata veda etti. Ed, tüm hayatını korkunç bir baskıyla yönlendiren bu ölü kadının duygusal esiri olan 39 yaşında bir bekârdı. Artık yapayalnızdı.

Her geçen gün psikolojisi biraz daha bozuldu ve annesini diriltmenin mümkün olduğunu düşünerek anatomi öğrenmeye başladı.

Sıkça mezarlığa ziyarete gidip onu nasıl dirilteceğini düşünürdü. Sonunda aylarca üzerinde çalıştığı anatomi bilgisini test etmek adına mezarlıktan cesetler çalmaya başladı. Çaldığı cesetler üzerinde testler yapan Gein, kısa süre içinde annesini diriltmenin mümkün olmayacağını kabulendi.

kesmeyi bile denedi. Kısa bir süre sonra ceset çalmayı alışkanlık haline getirdi, artık anatomiye tamamen öğrenmişti. El yatkınlığı da kazandıktan sonra annesi August’un cesedini mezardan çıkarıp derisini yüzmeye karar verdi. Ed, bazen deriyi annesinin kıyafetleriyle üzerine giyiyor ve kendini onun yerine koyarak ay ışığında dans ediyordu. Çaldığı cesetlerden yaptığı kıyafetlerin, maskelerin onu kadın gibi hissetmesine yardımcı olduğunu düşünüyordu.

Ed, bu cesetlerden eşyalar yapıyor, kendisine büyük bir koleksiyon oluşturuyordu.

Onun asıl canavarlığı birkaç yıl sonra başladı; ümitsiz yalnızlığının ve ilerleyen psikozun onu itmesiyle 1945’te Mary Hogan adında bir bar sahibini vurup kadının 90 kiloluk vücudunu eve taşıyarak ölü sevicilik faaliyetini cinayetle tamamladı. Üç yıl sonra, 1957 yılında 58 yaşındaki bir kadını öldürdü ve bu cinayetten kısa bir süre sonra yakalandı. Ortadan kaybolan kadının oğlu annesini en son Edward Gein ile gördüğünü söylemiş, tüm dikkati onun üzerine çekmişti. Bunun üzerine polisler ölü sevicili ruh hastası Ed’in evine gittiler. Evde arama yapan polisler kelimelerle anlatılamayacak korkunçlukta eşyalar buldular: insan derisi ile kaplanmış sandalyeler, kafatasından yapılmış çorba kâseleri, içi gazete kâğıtlarıyla doldurulmuş bir şekilde duvarda asılı insan kafaları, kadın cinsel organlarıyla dolu ayakkabı kutusu, insan derisinden yelekler, kadınların parmaklarıyla süslenmiş çerçeveler...

Yalnız saatlerini dergilerdeki cinsiyet değiştirme ameliyatları, güney denizlerindeki kafa avcılar ve Nazi zulmünü anlatan kitaplar okuyarak geçiriyordu. Annesi gibi olmayı kafasına takmıştı. Bu isteğinin de ancak cinsiyet değiştirmek ile mümkün olduğuna inanan Gein, bir ara penisini

Polislere 1947 ile 1952 yılları arasında mezarlıkları kırk kez ziyaret ettiğini anlatan psikopat, otuz ziyaretinde kendini toparlayıp eve geri döndüğünü ve diğerlerinde kendisini durduramayıp on yeni gömülmüş kadın cesedi çaldığını itiraf etti. Cesetlerden hiçbirine tecavüz etmeyen seri katil, bunun nedeni olarak da çok kötü koktuklarını söyledi.

Kendisine yapılan ölü sevicilik ve yamyamlık suçlamalarını kabul etmemekle birlikte o eşyaları evi süslemek için yaptığını söyledi. Sorgulamalar sırasında hiçbir duygu belirtisi göstermeyen Gein, akli yetersizliğine kanaat getirilmesi üzerine hayatının geri kalanını geçirmek üzere akıl hastanesine yatırıldı. 20 Mart 1958’de evinin halk tarafından yakıldığını öğrendiğinde yalnızca omuz silkti. Yıllarca hastanede kalan psikopat, kansere bağlı solunum ve kalp yetmezliği nedeniyle 26 Temmuz 1984’te hayata veda ederek annesine kavuştu.

“Bana doğru gelen bir kadın gördüğümde aklımdan iki şey geçer. Bir yanım onunla çıkmak, ona gerçekten iyi ve hoş davranmayı ister. Öteki yanım mızrağın ucuna geçirilmiş kafasının nasıl görüneceğini anlatır bana...” -Edward Gein

Seri katil tanımı 1970’ten beri peşimizi bırakmıyor ve çoğumuzun etkisinden hala çıkamadığı filmlere, kitaplara ilham vermiş durumda. *İnsanın her davranışının altında mutlaka onu etkileyen olumlu ya da olumsuz psikolojik sebepler vardır.* Psikolojide anti-sosyal kişilik bozukluğu, gündelik tabirde ise sosyopatlık veya psikopatlık olarak tanımladığımız bu psikolojik sorun, suçlularda yüksek oranlarda görülüyor.

Küçük yaşta teşhis edilebildiği öne sürülen bu sorunun, çocuklukta aşırı soğukkanlılık, hayvanlara zarar verme ve bundan zevk duyma, yaşlılarla geçinememe ve anne babayı kendi çı-

karları için manipülatif bir biçimde kullanma gibi belirtileri var. Bu çocukların bazılarının küçüklükten itibaren sabıka kaydı bulunuyor. Ancak bu psikolojik sorun yüksek zekâ ile birleşince genelde yetişkinliğe kadar sürdürülen başarılı bir öğrenim hayatı ve belki kariyer, ancak daha sonra detaylı planlanmış saldırılar veya katliamlarla sonuçlanabiliyor.

Onlar, normal insan olarak kalıba koyduğumuz insan davranışlarını sergilemiyorlar. Bir cinayete tanık olduklarında kalp atışları hızlanmıyor, ter bezleri daha hızlı çalışmıyor, irisleri büyümüyor. Yani onlar, başka bir insanın acısı karşısında empati kuramıyorlar. Güç daima bir seri katilin düşünce sisteminin merkezinde bulunmaktadır. Bu insanlar gerek cinsel alanda gerek hayatın her alanında diğer insanlara hükmedebilecekleri konumlara erişmek konusunda oldukça saplantılıdır. Etkin bir konumda olmalarıyla ortaya çıkan duygulardan beslenirler ve durumun, gerçekten böyle olduğundan emin olmak için sapkınlık seviyesine ulaşacak davranışlar gösterirler. Seri katil tiplerinin hepsinin geçmişteki yaşamlarını, özellikle çocukluk dönemlerini inceleyecek olursak; genelde küçük yaşta tecavüze, tacize, ciddi anlamda cinsel istismara maruz kalmış veya psikolojik baskı içerisinde büyümüş bir çocuk tiplmesi ortaya çıkmaktadır. Bu durum seri katillerde cinayet işleme ve zamanında yaşadıkları acıları, iz bırakan olayları başkalarına yaşatma ruhunu ortaya çıkarmaktadır. Ed Gein’in hayatını ele alalım; çocuk yaşta annesi Augusta Gein tarafından gördüğü baskı onu toplumdan, kendi öz benliğinden uzak tutarak annesine bağımlı kılmıştır.

Çocukluk yıllarında birkaç kere arkadaş edinmeye çalışmış fakat annesinin fark etmesi üzerine aylarca şiddete maruz kalarak insanlardan nefret etmiş, dışlanmışlık psikolojisi ile büyümüştür. Öldürdüğü insanların cesetleriyle aynı çatı altında yaşamış olması, reddedilmeye bağlı olarak or-

taya çıkan çok büyük bir özgüven yoksunluğudur. Reddedilme hissiyatı o kadar kuvvetli ve derindir ki bu durumla tekrar yüz yüze gelme korkusuyla, ölü bedenlerle yaşamayı tercih ederler.

Evet, bizim ölüme serilen hikâye şuan için Ed Gein'den ibaret fakat annesinin psikolojisini de düşünmemek elde değil. Bir düşünsenize kadınların iğrenç mahlûklar olduğunu düşünen Augusta'nın hiç kız çocuğu yok! Sizce bu bir tesadüf mü yoksa bir seri katili yetiştiren, dindar anne rolündeki Augusta da bir katil olabilir mi? Seri katillerin kişilik özellikleri de çok dikkat çekicidir. Uzmanların araştırmalarına göre seri katiller genelde masum yüzlülerdir ve toplumda kabul gören işlerde çalışmaktadırlar. Birçoğu dindar ve düzenli olarak ayinlere katılır ve muhafazakârlardır; tıpkı Ed Gein ve annesi gibi. Ed, geçimini komşuların ufak işlerine yardım ederek sağlar, kiliseye gitmeyi ihmal etmezdi; annesinin de daha önce hayır işleri ile ilgilendiği söyleniyor. En ilgimi çeken kısım ise asla pes etmemeleri. Yaptıklarının herhangi bir suç teşkil etmediği konusunda ısrarcı olmalarıyla birlikte pişman da değiller. Amerikan asıllı bir seri katil olan Carl Panzram'ın ölüm döşeğinde iken cellâdına şöyle der "Acele et. Sen etrafta ahmakça dolaşırken, ben bir düzine adamı asardım."

Bu sözler seri katillerin, ne kadar acımasız oldukları ve yaşamlarının son anlarına kadar katil ruhlarından asla vazgeçemediklerini kanıtlar niteliktedir. Farklı bir seri katil olan Alman asıllı Peter Kurte'nin: "Pişman değilim. Yaptığım bütün işler beni utandırmıyor, size anlatmalıyım. Geriye dönüp baktığımda bütün detaylar hiç de kötü, can sıkıcı değildi. Tersine bundan hoşlanıyordum.". sözlerindeyse seri katilin işlemiş olduğu cinayetlerden hiç de rahatsız olmadığı, yaptıklarını söylemekten çekinmediği ve bundan zevk aldığını duyar gibiyiz. Çevrelerindeki, hatta dünyadaki tüm insanların kendi enselerinde olduklarını ve

kendilerine zarar vereceklerini; dünyayı kötü insanlardan arındırmak için gereken ne ise yapılması gerektiğini düşünerek büyürler.

Birçok seri katil kendilerini cinayete yönlendiren şeyin tanrısal bir emir sonucu olduğunu, buna bağlı olarak asıl suçlunun tanrı, şeytan ya da kafalarının içindeki ses olması gerektiğini iddia etmiştir. Satırlarıma Peter Sutcliffe'nin bir sözüyle nokta koymak istiyorum: "Ben sadece sokakları temizliyordum."

SESLER, HİSLER ve KAÇAMAYIŞLAR

Çağla Sipahi

Hayatınızda en büyük acılarınızın kaynağının bir yandan da mutluluğunuzun en büyük kaynağı olması yaşanabilecek en tuhaf ve acılı felaket senaryosuymuş gibi geliyor bana.

"Çünkü acılar, mutluluktan daha kurnazdır ve hep bir şekilde üste çıkmayı başarırlar." O yüzden kır çiçeği kokan yerler artık, pas içinde kalırlar. Ben bu şehirden hep bu yüzden nefret ettim, bu yüzden insanlardan hep köşe bucak kaçtım. Belki de kaçtığımı sandım.

Kaçış güçlü bir illüzyondur. Çünkü gerçekleşmesi imkânsız olmasına rağmen insanlar her zaman başardıklarına koşulsuz inanırlar.

Nasıl oldu da kendimi yeniden ve yeniden o şehirde buldum anlayamadım. Fakat her dönüşümde inancımı bir damla daha kaybettim. Sebep ise dönüşümle yeniden kendimi içinde bulduğum o kasvetti. Ama zaten hata da bu değil miydi? Katilin olay yerine geri dönmesi. Dönmek başlı başına geçmeyen büyük soru işaretinin eyleme dökmüş halidir. Kişinin geçmişini silip

atması, kanını temizlemesi çok zor. Yaşadığın, gözyaşı döktüğün, kahkahalar atarak güldüğün şeyi yaşamamış taklidi yapamıyorsun.

O bilindik yalanların bu sefer dökülmüyor ortaya. Normalde böyle durumlarda takım elbiseli parlak görüntümlü muhteşem gülüşlülerin bir sözü vardır:

"Geçmişinizden kaçmayın, onu kucaklayın ve artık geleceğinize adım atın."

Falan fistan bir şeyler. Ben hıçkırıklarımın boğazımda bıraktığı acıyı hissedebiliyorum, çığlıklarımın sesini hâlâ duyabiliyorum. Kucaklamaya çalışırken can çektiğini görebiliyorum. Senin de farkında olduğunu biliyorum. Peki bu her şeyin farkında oluşumuz hayatın bize kazandıramadıklarımızı kazandırabiliyor mu? Sorular susmuyor. Ve sen artık onların da seninle birlikte geleceğini biliyorsun. Çünkü düşüncelerde en az geçmiş kadar inatçıdır. Ama maalesef onlar böylesine gürültülüken dışarıdaki kuş seslerini duymak zor.

KAYBEDİYORUZ

Van Gogh

Beyda Erşen

“Geleceğin hakkında ne düşünüyorsun, ne olacaksın ileride?” diye bir soru yöneltti biri geçenlerde. Yüzüne baktım ve gülümsedim. Gelecek mi? Neyin geleceği? Bireysel değil de toplumsal düşünüyüm dedim. Daha geçmişin izlerini kapatmamışken neyin üzerine temellerini atacağız daha iyilerinin? Böyle düşününce ve bunları dile getirince karamsar, melankolik vb. kavramlarla nitelendiriliyor insanlar. Hayır biz sadece gerçekleri dile getirmek istiyoruz.

Şimdilerde herkesin ağzında aynı kelime: **Aşk**. Hafif bir hoşlantı ya da beğeniyi sırf cinsel dürtüleri tatmin etmek ya da diğer insanlar tarafından tanınmak için abartıyoruz. O olmazsa yaşamam, o benim için çok önemli gibi niteliksiz cümleler kuruyoruz. Peki ya aşk açısından daha mı hafif tecavüze uğramış çocuk cesetleri? Ya da ne zaman bir araya geldiğimizde bugün de sokak çocukları için bir şey yapalım dedik? Demedik. **Nasıl olsa onlara devlet bakardı, ne devlet baktı ne biz**. Başkasının yüzüne sevdiğimizi söyleyince cesurduk ama bir hurdacının ya da yüzü kirli bir çocuğun yanından ne zaman geçsek onlarla görünmek istemedik, yanlış anlaşılır diye. Ne yanlış anlaşılacaktı? Acıları paylaşmak mı, iki dakika sohbet etmek mi? Bunların konuyla ne alakası var dediğinizi duyar gibiyim.

İyi bir devlet ya da toplum damgası vurmak için bunlar anlatılmayıp halk saçma sapan dizi ve magazinlerle oyalanırken bunca şeyi hangimiz anlatalım?

İnsanlar ne olup bittiğini hiçbir zaman anlayamadı. Ya çarpıtıldı ya da gösterilmedi. Ah, ama pardon basın ve medya özgürlüğünde ilk sıralardaydık.

Ne zaman gerçekleri anlatmaya başlasak “Sus siyaset yapma, sen ne anlarsın.” denildi. Yaptığımız siyaset değildi ki. Niye yarası olan gocunup duruyor? Kadın şiddetinden, çocuğa köpeğe tecavüzdən, işsizlikten, çöpe atılan bebeklerden, sokakta aç gezen binlerce insandan bahsederken devletin sorumluluğunu da işin içine katmak mı siyaset? Öyleyse her zaman siyaset yapacağım. Ah bir de kadın erkek ayrımcılığı var. **Pembe otobüsler yaparak kadınları toplumdan soyutlamak kadar güllünç başka ne vardı? Tacizin, tekmenin önlenmesi içinmiş. Erkeklerimize ne yapalım? Kınamak yetiyor mu? Cinsel dürtüyü azaltacak dersler mi verelim, hadım mı edelim? Daha ne diyeyim?**

Biz dili, ırkı, dini, rengi ne olursa olsun ölen her can için üzülürken ve sağ kalmaya utanırken bazıları neden hâlâ kendi dilinden, ırkından olmayan insanların ölümüne seviniyor? Bu öfke ve kin nereden geliyor? Bütün bunlar olup biterken kendimden, kendi varlığımızdan utanan sadece ben miyim? Peki ya gerçekleri görürsek hala umut olacak mı? Belki. **Biz ne pahasına olursa olsun konuşmaktan vazgeçmeyeceğiz. Gördüğümüz her haksızlığı anlatmaya devam edeceğiz. Korkmayacağız. Birlik olacağız. Peki ya biz kim miyiz? Bu dünyanın henüz yok olmamış özgür hisleri.**

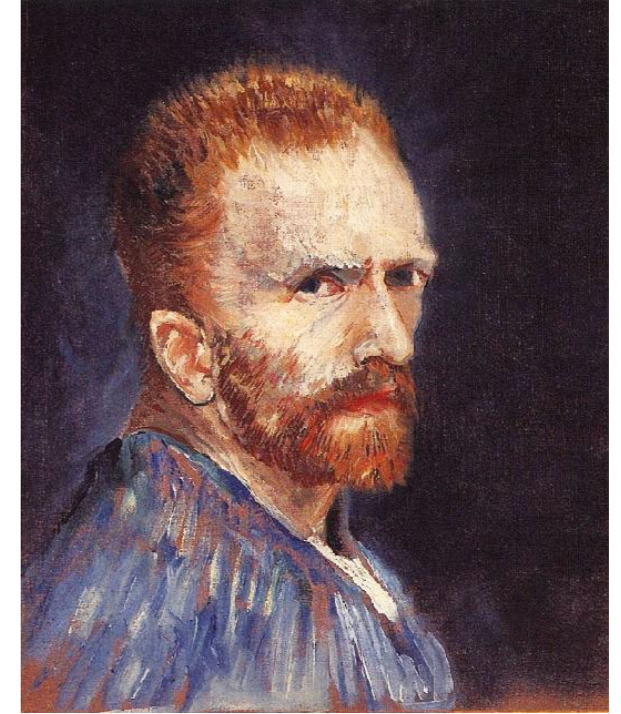
YILDIZLI, YILDIZLI GECE

Çoğu kişinin gözünde neyim, kimim ben-bir hiç, ya da aksi suratlı, yadırgı bir adam- toplumda doğru dürüst bir yeri olmayan, hiçbir zaman da bir yer bulamayacak olan, kısacası, alçağın alçağı biri. Pekâlâ, diyelim ki bunlar doğru, yine de yapıtlarımla, böylesi yadırgı bir adamın, böylesi bir hiçin yüreğinde neler olduğunu dünyaya göstermek isterdim.– V.W.v G.

Sözlerime Vincent’in hepimizinkilere benzeyen hayat hikâyesiyle başlamayı çok denedim. Sanırım onu bu kadar yalınlaştıramıyorum. Keza merak edecek olursanız hayat hikâyesi birçok internet sayfasında sunulmuş. Ancak, ne zaman doğduğunun hangi okullara gittiğinin, ne zaman öldüğünün bir önemi yok fikrimce. Çünkü Vincent van Gogh bunlarla anılmak istemedi. Vincent, insanların tablolarına baktığında hissetmelerini, bireyin ne kadar hassas olabileceğini göstermek istedi.

Bedriye Işıl Cumalı

Otuz yedi yıllık yaşamı boyunca birçok kez mutlu olmayı denemiş hüznü, bitkin bir ressamın hikâyesi bu, **âşık olduğu kadınlar tarafından hep reddedilen, ailesinde hep kendini eksik, yetersiz olarak gören, gezdiği onca yer içinde hiçbirine hiç kimseye ait olamamış bir ressamın hikâyesi.**

Reprodüksiyon şirketi, papazlık, öğretmenlik, gönüllü vaaz verme gibi birçok işte çalışmayı deneyen Vincent bu alanlarda ne başarılı ne de mutlu olabildi. Aslına bakarsak o eline fırçayı aldığı anda nefes almaya başladı. Kimselere kendini anlatmadığından, anlatamadığından sözcükleri atıp boyaları aldı eline, insanları değil tabloları koydu karşısına. Dünyanın tüm sözcüklerinden daha güçlü anlattı hassaslığı hem de tek kelime

etmeden. Çünkü insanların kabul edemediği ya da evcilleşmemiş duyguların sahibiydi. Toplumda çoğunluktan olmayan nasıl örselenir, yerilirse öyle yerildi, kırıldı van Gogh. Mide bulandırıcı bir sinek gibi davranıldı o hassas naif Vincent'e. Bu içini oyan terkedilişlere katlanamaz hale geldiğinde, uçsuz bucaksız buğday tarlalarına, umudu yeşerten ayçiçeklerine, zeytin, şeftali ağaçlarına döndü sinisini güneş gibi... Hayattan; ailesinden dışlanmış, kendine duvarlar örmüştü. Hayatı boyunca hiçbir yerde tutunamayıp sürekli tuvallerini yüklenip sırtına dolaşmasından, sevdiklerine olan tutkusundan, kimsesiz meczuplar gibi anlaşılacak istemesinden akarsuya benzer eriyik ıssızlığı. Öyle akışkan bir ıssızlık ki evvel kalbinden tüm vücuduna sonra da tuvallerine sızdı ince ama güçlüce. İçindeki gitmek arzusu, aidiyet hissedememesinden. Kök salmak; kök salabilmek hiç olmadı hikâyesinde.

“Hayatlarındaki en büyük başarısızlık benim gibi baktılar bana”

Herkes ona yaşamak için fazla güçsüz etiketini yapıştırdı. Toplumların günah keçilerine ihtiyaçları vardır. Hissetmenin onlara dehşet verdiği ya ada hissedememenin ezikliğini yaşadıkları duyguların sahibidir günahkâr diye fişledikleri. Vincent'a kangrenmiş gibi davrandılar, kesip atmak yok etmek istediler.

Gogh'u Akıl hastanelerine kapatmak için imzalar topladılar, polisler şikâyet ettiler. Vincent yine de kinle beslemedi ruhunu. Bir kuş konya paletine, gizli gizli öğlen yemeğinden atıştırır, tebessüm eder usulca resimlerini yapardı. Gece gündüz nefes alır gibi çizerdi, boyardı, hissedirdi. Boyalarla bütünleşmek için boya yemesi, yemeklerine boya katması gerektiğini düşündü, ama ressam dostu Gauguin ile ettiği şiddetli bir kavgadan sonra kulağının bir kısmını kesip de bir fahişeye veren Vincent için, boya yemek çok da mühim değildi.

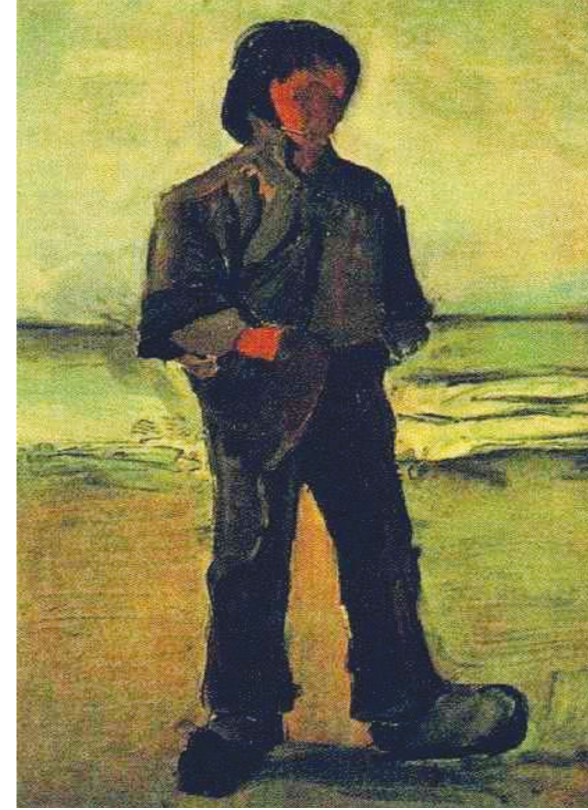
Hissetmek. Tek bir zatın hissedebileceğinden kat kat daha fazla duygu yükledi sırtına, başka insanların acılarını aldı kendi acısı yaptı, yaralar açtı kendinde. Birçok insan oldu, kendinden kendini doğurdu.

Hep sevdi insanları, hem de bu kadar karşılık beklemeden, bu kadar dışlanmışken.

Kendine seçtiği yoldaysa art izlenimciliği, empresyonizmi benimsedi. Yani kuralları yıkip, kendinden sonra gelecek ressamların zincirlerini kırdı. Nesnelere; nesnel, maddesel görüntülerini değil, kafasında canlanan hallerini yansıttı. Dış dünyaya kapattı pencerelerini kilitledi kapılarını ve kısacık hayatı boyunca 800 eser verdi. Tablolarını anlaşılması için hissedilmesi, düşünülmesi gereken bir kapalılıkla resmetti.

İlk Yıllar

İnsana ve mazluma olan düşkünlüğü, naif kalbi nedeniyle sanat hayatına işçileri çizerek başladı. Onları ölümsüzleştirmek, onlara değer vermek istedi. Tarlada çalışan ırgatları, halı dokumacılarını, dikiş yapan kadınları, madencileri, daha birçok küçük hayatları büyüttü, anlamlandırdı tuvalerde. Renkler hep koyuydu. Ne bulursa resmederken arka fona hep siyah, gri karışımı karamsar görüntü verirdi. Ayrıca ilk yıllarında tasvir ettiği insan figürlerinin suratlarını çizmemişti. Belki kendine, yapabileceğine güvenmiyordu. Belki onlara bir yüz verme fikrine daha alışmamıştı. Tabii sonrasında gittiği sanat akademisinin de etkisiyle yoğunlaştığı şeyler değişti, tekniği gelişti. Özellikle bütün sanatçıların gidip de kendini beslediği Paris'te.

Ayakkabılar

Yarattığı bini aşkın eserden ilgimi en çok çekenler arasına girdi ayakkabı tasvirleri. Yaşamı boyunca hep gittiğinden belki de öyle gerçek öyle etken çizmişti ki; sanki tuvalden çıkıp hadi tak beni ayağına, şimdi gitmek vakti der gibilerdi. Özellikle ressamlığının ilk yıllarında çizdiği bu ayakkabılar sonradan yerini daha olumlu ve canlı renklerle donatılmış tarlalara bıraktı. Ama her eserinde Vincent sarısının izleri vardı.

Çiçekler

Zarif ressamımız sanat hayatı boyunca vazalarda göz kamaştıran çiçeklerden hiç vazgeçmedi. Çok sevdiği sarıdan mıdır yoksa boynu büküklüğünden midir bilinmez, en çok da ayçiçeklerine verdi sonsuzluğu. Çiçekleri izlemeyi, onları sevmeyi, resmetmeyi çok sevdi. Bazı çiçek tablolarında karamsar renkleri kullanıp solgun bir görüntü kazanmaya çalışırken bazen de capcanlı ve yaşama umutla bakan çiçekler yarattı. Bu bize ruh halinin hızlı ve ani değişikliklerini anlattı. Çok nadir tek tip çiçekler çizdi. Çünkü kalıplaşmış bütünlükler değil, farklı olanın da bütünden olduğunu göstermek istiyordu.

İnsanlar

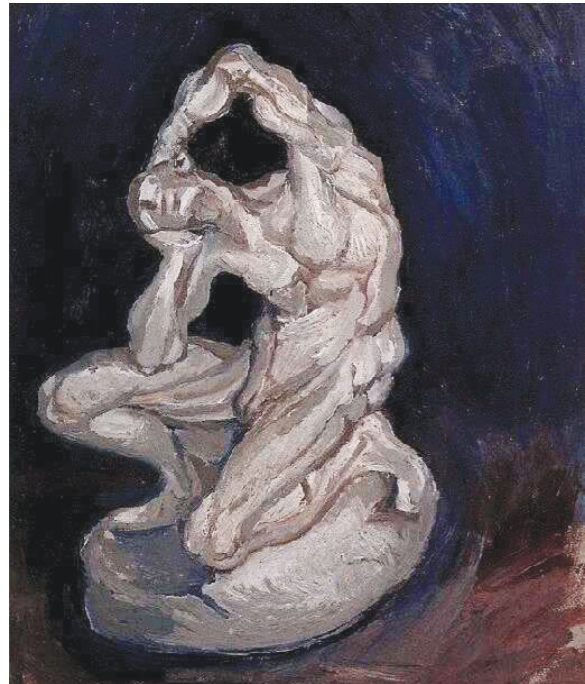
Vincent'in hayatı bir tren yolculuğuydu. O da bütün vagonları gezmeye çalıştı. Her kompartımanda başka hayatlara misafir oldu. Her gördüğü yüzün acısını, sevincini, hüznünü ezberledi, akıttı tuvaline. Tanıdığı tanımadığı binlerce insanı ölümsüzleştirdi. İlk adımlarını atan bir çocuğu da çizdi, piposuyla ölmeyi bekleyen umarsız adamları da. Körpecik kadınlar da yarattı çıplak fahişeler de.

Yazar Vincent

Kitaplara tutkuyla bağlı olan Vincent ne bulursa okuyordu ve yaşamı boyunca kardeşi Theo 'ya yüzlerce mektup yazdı. Bunlardan 650'ye yakını günümüze ulaşmayı başardı. Mektuplarında tüm gerçekliğiyle eserlerinden, düşüncelerinden, hayatından bahsetti ona. Her gün çizdiği gibi her gün yazdı da. Öyle ki postacısıyla bile dostluk kurdu.

En çok bilinenlerden, Arles'daki Yatak Odası adlı eserini ilk kardeşiyle paylaştı ona eserin eskiz ve yağlı boya halini anlatan mektuplar yolladı. Öldüğünde de üstünde Theo'ya yazdığı ama göndermediği bir mektup bulundu. Mektubunda kardeşine: "Kısaca sanat uğruna hayatımı tehlikeye

atıyorum ve bu yüzden aklımın yarısını yitirdim" yazmıştı.

Bir başka mektubundan:

"Acı duymak gülmekten iyidir, zira acı insanın yüreğini artırır. İnsanları diri diri gömercesine kilitleyip çevrelerinde duvarlar örenin ne olduğu bilinmez ama yine de bir takım duvarların, tel örgülerin, demir parmaklıkların varlığı hissedilir. Bütün bunlar bir kuruntu, bir hayal midir? Sanmıyorum. Ve insan kendi kendine sorar; Tanrım bu uzun süreli mi, temelli ve herkes için geçerli olan bir ebediyet midir?"

1890'deki bir mektubundan;

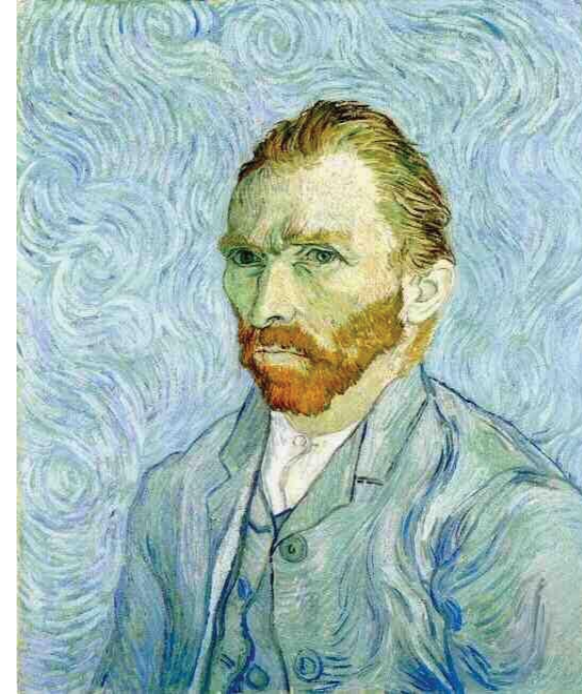
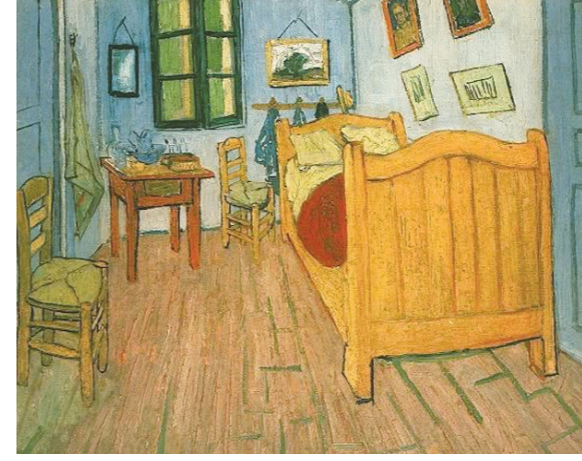
"Tepelere kadar uzanan, okyanus gibi sınırsız uçsuz bucaksız düzlükteki buğday tarlaları ile sürülmüş ve yaban otları ayrılmış bir toprak parçasının nazik sarısı, nazik yumuşak yeşili, nazik moru ile çiçek açan patates bitkilerinin düzenli yeşil lekeleriyle, mavinin, beyazın, pembenin ve morun hassas tonlarını taşıyan göklerin altındaki her şeyle ilgilenmeye kendimi tamamen kapırdım. Hemen hemen çok fazla bir sakinlik içindeyim, öyle ki tam da bunları resmetmek için gereken ruh hâli."

Terk Etti

Vincent Williem van Gogh 27 Temmuz 1890 sabahı Auvers'te kaldığı handan çıkıp tarlaya gitti. Tarlada kendine karnına ateş eden ressam gece kaldığı hana geri döndü. İki gün boyunca acı çektikten sonra 29 Temmuz günü tuvalerini, acılarını, huzursuzluğunu terk etti.

"Bugün van Gogh, ona yemek vermeyecek restoranların duvarlarını, onu akıl hastanesine kapatacak doktorların muayenehanelerini ve onu hapse tıktırarak avukatların yazıhanelerini süslüyor." – Eduardo Galeano

Bugün eserleri Hollanda'nın başkenti Amsterdam'da Van Gogh Müzesi'nde sergilenmektedir. Müzenin uygulamasını – 'Van Gogh Museum' telefonlarınıza indirip daha çok bilgi edinebilirsiniz.

Öneri

Vincent Williem van Gogh'un hayatını ya da hayatının belirli bölümlerini konu alan,

Filmler;

Lust For Life, 1956
Vincent, 1987
Vincent & Theo, 1990
Van Gogh, 1991
Van Gogh: Brush With Genius, 2009
Van Gogh: Painted With Words, 2010
Vincent van Gogh: A New Way of Seeing, 2015
Loving Vincent, 2017 (Hâlâ gösterimde olan filmde yüzün üzerinde sanatçı 65.000 resim yaptı. Yaratılması sekiz yıl süren bu film beyaz perdede izlenilmeli. Gogh'un tablolarının konuşuşturulduğu, ilk uzun metraj resim animasyonu) Efsane dizi Doctor Who'nun Vincent hakkındaki güzel bölümü; Vincent and the Doctor

Kitaplar;

Vincent van Gogh (1853 – 1890)
Vincent - Barbara Stok
Lust For Life - Irving Stone
Van Gogh - Dieter Beaujean
Theo'ya Mektuplar – Vincent van Gogh (ölümünden sonra)

Yazının Sorusu;

Edvard Munch ve Vincent van Gogh'un arasındaki silik bağlantı nedir?

Yazının Şarkıları;

Starry Starry Night -
Lianne La Havas
Marguerite Gachet at the Piano- Clint Mansell
Vincent'in eserlerini incelemek isteyenlere, telefonlarına Vincent adlı uygulamayı indirmelerini öneririm.
Sanatımla insanlara dokunmak istiyorum,
Desinler ki;
Ne kadar derin
Ne kadar hassas hissediyor. – V.W. v G.

HANGİ DİŞ

Nail Furkan Kılıç

Kalabalıktaki yalnızlık, dışlanmışlık.

Birçok sebebe bağlanabilir. Sosyal boyutu hakkında satırlarca yazılabilir ama hissettirdiğini satırlara dökmek öyle kolay değildir. İnsanın içinde yara olarak kalabilen hislerdendir. Öldürmez. Kaçma isteği yaratır, ağlatır, duvar yumrukları. Bazen davet edilmediğin bir doğum günü kutlamasıdır, bazen seninle buluşmaya gelmeyip başkalarıyla buluşan yakın arkadaş. Bazen kimse beni anlamıyor düşüncesidir, bazense kimse beni sevmiyor. Depresif tavırları bir kenara koyup, sorgulamaya başlarsak bu durumun önüne geçebiliriz.

Kelimenin köküne baktığımız zaman belirli sınırların içinde var olmayan şeyi ifade eder. Peki, *kendi sınırlarımızı biliyor muyuz?* Genelleme yaparak kişilik çeşitlerini üçe indirgeyelim. Alfa, beta ve omega. Alfalar özgüveni yüksek, liderlik vasfına sahip, betalar özgüveni tam olmayan daha çok yönetilen ve bu durumdan memnun olan, omegalar ise özgüvene ve liderlik vasfına sahip fakat kendi halinde takılan ve özellikle alfaların bulunduğu ortamda çekinik kalan bireylerdir. Alfalar sınırları kendileri belirler ve bu hissi çok nadir yaşarlar. Betalar alfalar tarafından yönetildikleri için alfaların çizdiği sınırlar içinde mutludur. Omegalarsa genellikle alfalar tarafından ezilir. Alfa omegayla savaşmaktan zevk alır. Sebebi omeganın çekinikliğinin beraberinde getirdiği mutlak alfa zaferidir. Genel ifadeler olmasına rağmen aslında tüm olay bundan ibarettir.

Kendi sınırlarımızı çizemeyip başkalarının sınırlarında takılmayı tercih ediyorsak, o sınırların her an değişebileceğini ve bizim sınırın dışında kalabileceğimizi de unutmamamız gerekir.

Uykusuz Dergisi yazarı Vedat Özdemiroğlu *“Ne kadar dışlanırsan, o kadar içlenirsin.”* diye yazmıştı. Ben de diyorum ki *“Ne kadar içlenirsen, o kadar dışlanırsın.”* Her şeyi içimizde yaşarsak içimizi tüketmez miyiz? Her şeyi içimizde yaşarsak dışardakilerin bizi anlamasını nasıl bekleriz?

SIR DUYGULAR

Miyaber

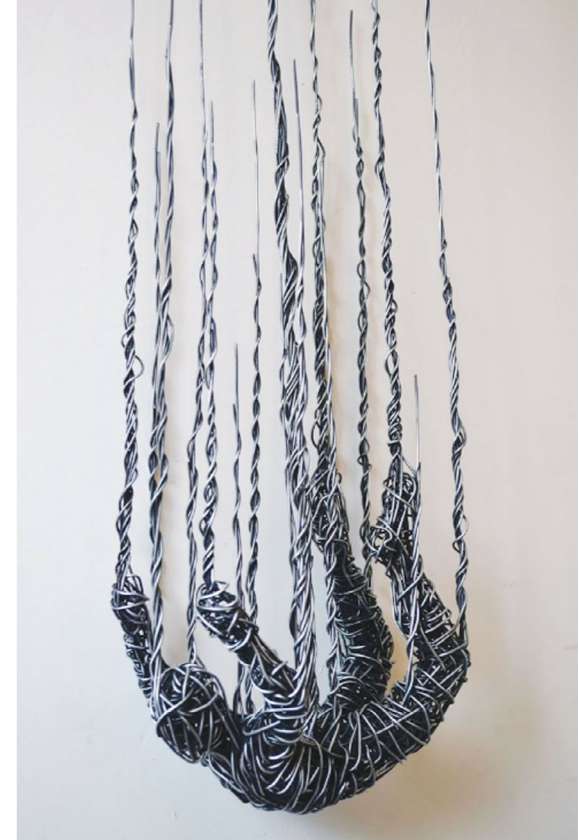
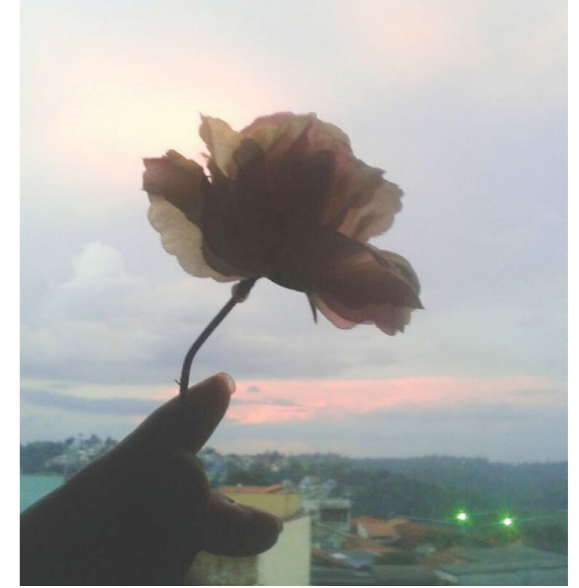
Gözümü kapattığım anda bu hislerde kayboluyorum. Göz kapaklarımın arkasındaki o karanlıkta onun aydınlığını, ışığını görüyorum. O ışıktan çok korkuyorum, ama o ışık olmadan karanlıkta kalıyorum. Sanki söyleyeceğim her söz, hisseceğim her duygu; gözlerimin, dudaklarımın, kalbimin arkasında bir yerde, ifade edebilmek, tutabilmek uğruna ulaşmaya çırpınıp yakınımdan geçemeyeceğim ama her saniye beni sarsıp bünyemi çepeçevre saran bir hastalık. Ama ne hastalık...

Dünyanın görüp görebileceği en mutluluk verici, en karşı konulmaz hastalığı.

İşte bu hastalık, bu adını, aşağılık ağzıma almaya korktuğum sevgili, beni kutsal bir vazifeymişçesine her sabah sadece onun yüzünde tek bir sefer ufak bir gamze olabilmek için ayağa kaldırıyor, yürüdüğüm bütün yolları anlamlı kılıyor.

Bir adımımı öbür adımımın önüne atabilmemin tek sebebinin bu eşsiz gelincik, bu çiçek tarlasının içindeki tek ve en muhteşem gelinciğin, bu kırılğan, incecik ama bir o kadar da cesaret ile rüzgara meydan okuyabilecek gelinciğin olacağını kim tahmin edebilirdi?

Bu sefil gözlerim, o tanrı lütfü gelinciğin, şairane güzelliğini görmeden geçirdiği her lanet gününü meşum bir körlükle geçiriyor. İşte benim gibi çukurunun içindeki bir varlığın da kutuluşa ancak ve ancak o gelincik, o hastalık, o tatlı ses, o ışık olabilir.

YABANCILAŞIYORUM

Aleyna Gerdan

Bir sandalyeden, dumanlı bir odadan,
Bir damdan, çocukluğun soğuk gecelerinden. Ne-
redeyim.
Herkes nerede.
Kimsiniz siz.
Ellerim ne tutuyor. Ojelerim neden silik.
**Çarpıtarak öğrettiğim kelimeler gibiyim. Kale-
me uçak diyorum.**
Kimse beni uyarmıyor,
Kimse bunu yabancılamıyor.
Ben yabancılaşıyorum.
Herkes nerede?
Neden bu adamı seviyorum.
Seviyorum.
Seviyor muyum?

Düşünürken zihnimin karanlık odaları daralıyor.
Klostrafobim var. Neden var.
Kim bu klostrafobi.
Bu adam biriyle tanışıyor.
Ben tanıştıyorum. Neden el sıkıştılar.
Neden bu adam "arkadaşım" diyorum.
Elleri, dertleri ve garip huyları var.
Hepsini sırtlanıyorum ben bir başıma.
Birlikte metroya biniyoruz.
Her gün bindiğimiz yeraltı treni.
Neden farklı.
Neden sağ ayakla biniyoruz.
Çocukluğum.
Hatırlayamadığım şey nasıl geçmişim olur.
Hatırlayamadığım şey,
Neden geleceğimi şekillendirir.

Ağrıyorum.
Kopuk uzuv sendromu gibi ağrıyorum. Yokum
**bu evrende ama sancılanıyorum. Neden olma-
yan şeyler acıtır.**
Aşk, ölüm...
Onun hayatının amacı neydi.
Yaşamı, gözünün önündeki incir ağaçları gibi
miydi?
Benim amacım ne,
neden buradayım.
Neden bu adama aşığım.
Yanımda arkadaşım var sırtımı sıvazlıyor. Neden
bunu yaparken ben güçleniyorum.
Aciz miyim?
Aciz nedir...
Bir sürü dostum var.
Sevdiğim bir adam,
mükemmel bir ailem
başarılı bir hayatım var.
Yabancılaşıyorum Sylvia.
Neden yabancılaşıyorum...

Müzeyyen'e...

Sana kitabın hangi sayfasından bakarsam baka-
yım hep aynı kadını görüyorum. Hep o kadınsın
sen... Seni kitabın sayfalarından dışarı çıkarıyo-
rum ve daha yakından bakıyorum sana.

Bir erkeğin gözüyle bakıyorum, bir kadının gö-
züyle bakıyorum.

Sana cinsel kimliği olmayan bir insanın gözüyle
bakıyorum Müzeyyen...

Ve sen nereden bakılırsa bakılsın, bakan kişinin
aklında yer eden bir kadınsın.

İnsanlar seni anlamak için saatlerce kafa yora-
bilir.

Çözülememiş bir problemde daha zorsun
sen. Seni çözmek formüllerle olacak iş değil.
Çünkü sen teoremleri çürüten kadınsın Müzeyyen.

Ne istediğini, neden istediğini ve kimden isteye-
ceğini anlayamıyorum. Kimin omzunda gözyaşı
dökeceğin belli olmuyor.

Bence sen bir kelime olsaydın Müzeyyen, argo-
nun en romantik hâli olurdu. Sen bir renk olsay-
dın adı uçucu bir mavi olurdu. Sen bir mevsim
olsaydın buz gibi bir yaz olurdu. Seni yaşamak
hasta ederdi insanı.

Ben seni sayfalardan çıkarıp aklıma koyduğum
zaman bir şeyi fark ettim Müzeyyen. Seni okurken
de seni düşünürken de ve şimdi seni yazarken de
fark ediyorum bunu...

Sen, geçicisin Müzeyyen. Hiçbir insan hayatının
sonuna kadar senin yanında kalmaz.

Tutkun çok fazla ama sen hem içindeki tutkuyu
hem de karşıdakini tüketiyorsun. Her an masa-
dan kalkıp gidecek gibisin. Seni aklımda bile zor
zapt ediyorum.

Sana âşık olsaydım, senden korkardım.

Belki de sana asla gerçek anlamıyla bağlanamaz-
dım. Çünkü her insanın içinde terk edilmek ya da
terk etmek korkusu vardır Müzeyyen. Mesela ben
terk edilmekten daha fazla korkarım, terk etmek-
ten.

Dila Halaçoğlu

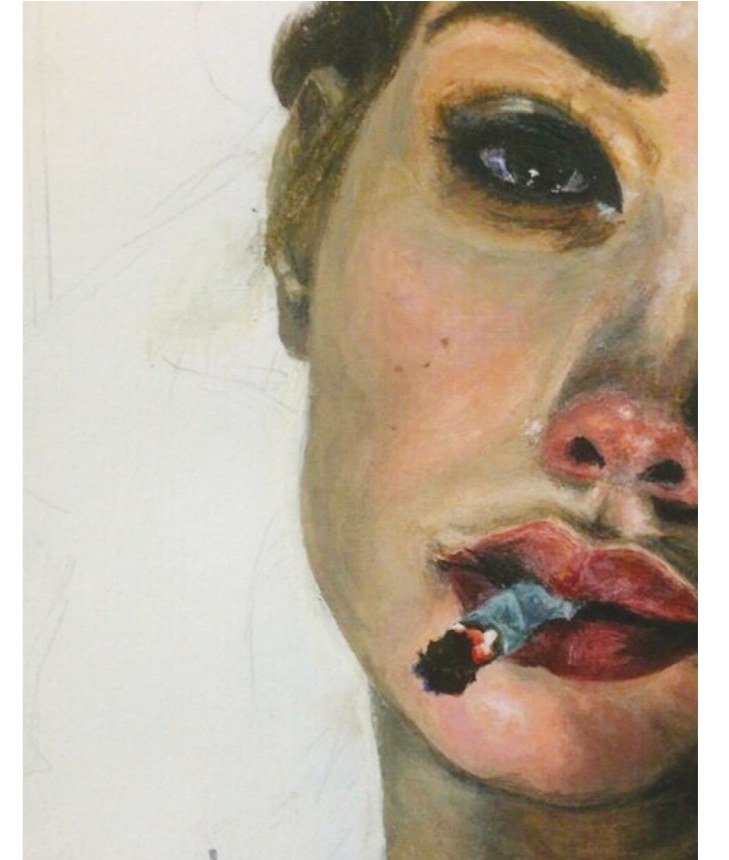
Belki de mutsuzsam bile karşıdakinin gitmesini
beklerim.

Sen gözlerini kaçırmayan ama çok çabuk kaçıp gi-
den bir kadınsın Müzeyyen. Sana nereden bakarsam
bakayım hep o kadınsın sen. Kendine hassın, kendi
kurallarına özelsin. Sana âşık olsaydım, seni tanı-
dığım ilk günden itibaren, beni terk ettiğin an, sana
kalman için neler söyleyeceğimi düşünürdüm.

Zor kadınsın sen Müzeyyen.

İşte bunlar yüzünden senden etkilenebilirim, sana âşık
olabilirim ama bizim sonumuz olmaz Müzeyyen...

**"Bence sen bir kelime olsaydın Müzeyyen, argo-
nun en romantik hâli olurdu."**

**"Sen bir mevsim olsaydın
buz gibi bir yaz olurdu."**

Bİ'DÜNYA ŞANLIURFA

Bedriye Işıl Cumalı

Lafa, on bir yıl önce nefes almaya başlayan bir şehir için nasıl girilir bilemiyorum. Her yaz gidip tüm vaktimizi şezlonglarında öldürdüğümüz ruhsuz beş yıldızlı otellerin aksine, Şanlıurfa'nın büyük tarihini gezmeye davetiyedir bu yazı. Önemli ticaret yollarının üstünde bulunması ve çeşitli su kaynaklarına sahip olmasından dolayı birçok uygarlığa ev sahipliği yapmış; Sümerlerden Asurlulara, Safevilerden Osmanlı'ya kadar uzanan pek çok değişik ekine tarla olmuştur. Makedonyalı İskender'den Kanuni'ye birçok hükümdarın soluduğu havasıyla Urfa'nın adını nereden aldığı tam olarak bilinmiyor. Ama 'şanlı' unvanını Türk Kurtuluş Savaşı'nda yerli halkının gösterdiği azimli direniş sayesinde TBMM tarafından alıyor. Biz de bu tarihi şehre kıyısından köşesinden bir göz gezdirelim.

Öncelikle Urfa'da tarihi eser olarak tescillenmiş ev, han, cami, köprü gibi bini aşkın mimari yapı bulunmaktadır. Kapalı Çarşılar, Harran Kalesi, Şanlıurfa Kalesi, Hızmalı Köprü, Reji Kilisesi, Şanlıurfa Ulu Cami, Titris Höyüğü... Bu eserlerin yanı sıra Türkiye'nin en büyük müzesi ve tarihin bilinen ilk üniversitesi de yine Urfa'dadır. Kendine özgü yemekleri, sıra geceleri, türkülerıyla tanıdığımız Urfa'nın gizli gizli taşıdığı büyük tarihin birkaçını küme küme inceleyelim...

HARRAN

Urfa'nın güneydoğusundan başlayarak Suriye sınırına kadar devam eden Harran, Türkiye'nin önemli tarım arazilerinin en büyüklerindedir. Verimli ve bereketli toprağında binlerce çeşit bitkiyi, ekini büyüten Harran doğası bozulmamış höyüğüyle gidip görmek, havasını almak için muhteşem bir yer. GAP projesiyle suya kavuşan ve verimi daha da artan Harran toprağı doğurganlığıyla yurdu besliyor. Ama ne yazık ki yanlış sulamadan dolayı toprakların bir bölümü tuzlanma, çoraklaşma tehlikesiyle karşı karşıya. Bilinçlendirme çalışmalarlarıyla bu sorunun çözülebileceğine inanıyorum.

Bana Mısır piramitlerini andıran ve bölgeye olağanüstü bir görsellik kazandıran Harran evleri 150-200 yıl önce inşa edilmiş, yazları serin kışları sıcak bir atmosfer oluşturan bu evlerin birkaçı hala kullanılıyor. Harran evleri samimi ve içten halkıyla görülmeğe değer. Müzik gruplarımızdan Bulutsuzluk Özlemi'nin Harran Ovası şarkısını dinlemelisiniz. Kırsal kesimde hem de böyle yoğun çalışma temposu olan bir ovada yaşamın zorluğu üzerine dile gelmiş, güzel bir parça.

BALIKLIGÖL

Balıklıgöl ya da Halil-ür Rahman gölü Şanlıurfa'nın turistlerinin gözdelelerinden biri. İnanişçe göre zamanın putlara inanan halkına karşı gelerek tanrı inancını savunan İbrahim peygamberi, dönemin hükümdarı Kral Nemrut burada ateşe vermek ister. Ancak mucizevi bir şekilde ateş suya dönüşür ve gölü oluşturur. İbrahim bir bahçeye düşer ve göl buradan da Halil-ür Rahman gölü adını alır. Bir diğer rivayete göre gölde bulunan altın sarısı balıkları görmek bir dileğinin gerçek olması anlamına gelir.

GÖBEKLİTEPE TAPINAĞI

On bir bin yıllık ömrüyle insanlık tarihinin en eski tapınağı özelliğine sahip olan Göbeklitepe; insan türünün sosyal ve psikolojik yaşamında inancın ve inanmanın eski çağlardan itibaren ne kadar büyük bir yere sahip olduğunun göstergesidir. Son buzul çağından hemen sonra inşa edilen tapınaklarda, insanlar dönemlerinin açıklanamaz ve gizemli cisimleri olan yıldızlara tapmışlardır. Neolitik devrimin kalıntılarından eşsiz Göbeklitepe. Tarıma, hayvanları ve kendilerini evcilleştirmeye başlayan, yerleşik hayata geçen insanlar, taşları yontup hayvan ve mefruşat motifleri yapıp, duvarlara Venüsler çizmişlerdir. Yapılan kazı çalışmalarıyla ortaya çıkan tapınak örenleri; her tapınak kümesinde bulunan on ikişer gizemli sütunları, taş bereket tanrıçası heykeli ile tarihin en eski kalıntılarından. Ancak bir dönem şaibeli şekilde tapınak ve çevresindeki yerleşim yerleri terk edilmiştir. Bu nedenle 1963'te keşfedilene kadar korunması, günümüze ulaşması sağlanmıştır. Bir anda insanlık tarihinin başköşesine yerleşen Göbeklitepe'nin esrarengiz çekiciliğine ne Mısır piramitleri erişebilir ne de Stonehenge. Çünkü o çok daha önce Mezopotamya'da tüm uygarlıkların temelini atmıştır.

ANTİK SOĞMATAR

Milattan sonra ilk yüzyıllarda Süryaniler tarafından mesken tutulan bölgede, milattan sonra on birinci yüzyılda yapıldığı tespit edilen kale ve ibadethane gibi yapılar bulunmaktadır. Eski inanışlara ait olan kalıntılarla birlikte açık hava mabedine ve kalıntılarda Süryanice yazılara, insan ve kutsal gezegenlerin-Güneş, Ay, Satürn, Venüs...- tasvirleri olan kabartmalara rastlanmıştır. Ayrıca Soğmatar'da, Roma Devleti'nin anıt mezarlıkları bulunmuştur. Çoğu yapı harap halde de

olsa görüntüsü gün batımıyla buluşunca, artık var olmasa da, bir zamanlar orada kendi yaratıcılarına ibadet etmiş sizden farklı inançlara sahip binlerce insanın huzurunu hissediyorsunuz.

YAVAŞ ŞEHİR HALFETİ

Halfeti yerleşim bölgesindeki Savaşan Köyü, Birecik barajının yapımından sonra sulara gömülmüş ve muazzam saklı cennet sanımı almış. Fırat'ın altında kalan taş yerleşimleriyle turistleri kendine çeken Halfeti'de Rum Kale'yi, Aziz Nerses Kilisesi'ni Kantarma Mezrası'nı, Barşavma Kilisesi'ni ziyaret etmelisiniz. Dünyada sadece Halfeti'de yetiştiği rivayet olan karagüller, simsiyah açmaları ve başka yerde ekildiğinde çiçek açmamalarıyla meşhur.

SIRA GECELERİ

Urfa'nın meşhur sıra geceleri halkın eğlenmek, sohbet etmek, sosyalleşmek için yıllardır yaptığı bir etkinlik. Güncel konulardan tarihe, siyasetten edebiyata birçok meselenin meze olduğu sofralarda şarkılar türküler eşliğinde eğlenmek çok güzel. Sıra gecesi geleneğinin büyük ustası Kazancı Bedih'i Urfa'da hatta Türkiye'de bilmeyen yok. Ne yazık ki kendisi 2004 yılında vefat etmiş.

ŞANLIURFA MÜZESİ

Bu ihtişamlı müzede milattan önce dokuz binli yıllardan başlayarak, birçok tarihi eser bulunuyor. Müze canlandırma amaçlı figürler, bal mumundan yapılmış insan tasvirleri, çanak çömlekler, eski insanların aksesuarları gibi birçok esere ev sahipliği ediyor. Türkiye'nin en büyük müzesi olan ve bu sebeple büyük bir komplekse sahip olan müze içerisinde, Edessa Mozaik Müzesi oldukça dikkat çekici. Yıllar önce yurt dışına kaçırılan ve Amerika'da Dallas Sanat Müzesi'nde bulunan Orpheus Mozaığı, ülkeye geri getirilerek Urfa Müzesi'ndeki yerini geri aldı.

Kıssadan hisse Doğu illerimizin çoğu gibi arada derede sıkışıp kalmış, böyle büyük bir tarihe rağmen kimsenin bilmediği, duymadığı, unutulmuş şehir Şanlıurfa, yaşamak ve yaşatılmak istiyor. Onu gezip görmenin, sokaklarına nefes katmanın tam vakti.

Bir başka durakta görüşmek üzere...

İNSANSIZ SOKAK

Altay Erdem

Yanımdan dünyanın en önemli görüşmelerine, savaşların ve mide gurultularının bitirileceği bir toplantıya gittiğini düşünebileceğiniz insan kalabalıkları hızla ilerliyordu. İşleri o kadar önemliydi ki günaydınlaşırken bile kol saatindeki yelkovanı kendine alamıyor ve size “günaydınlaşarak değerli zamanımdan tam 5 saniye çaldın” bakışıyla ne düşündüğünün fragmanını veriyordu. En iyisi sokağıma çekileyim dedim. Hatırlamaya katlanamayacak kadar sarhoş olmayı seven bir evsizdim. Beni diğer sokak insanlarından ayıran tek fark, yaşadığım hayatı değil gördüklerimi unutmak için sarhoşluğu seçmemdi. Günde binlerce insanla göz göze geliyordum, bazıları tiksintiyle bazıları ise kader işte diyerek kendi vicdani masturbasyonunu gerçekleştirip korka korka uzaklaşıyordu benden. İyi bir gözlemci diyebilirdiniz bana. Kendi kendime insanların kravat bağlama şekillerinden; hangi işte çalıştıklarını, bugün kime para kazandıracıklarını, hobilerini ve saatlerce harcadığı emek ile hangi hayallerini süsleyen marka gömleği alacağını kestirebiliyordum. Bazen bir binanın tepesinden yolu izlerdim. Önemli ve korunaklı sıra sıra dizilmiş koyu renkli araçlarıyla geçen devlet büyükleri, iş adamları, kuryeler... Bu aralarsa bindirildikleri kasalı aracın kapılarına vuran insanları görüyordum. Ne olduklarını anlamlandıramadan... Ben süper güçlere sahip bir evsizdim. Belki de metafizik evrene geçiş yapmayı başarmış ilk “homeless”. Sokaklarda büyüdüğüm için insanı ben tanıyor, toplumun birbirlerine bakışlarındaki anları ben yakalıyor, boş vaktimin de yardımıyla kafamda

yorumluyordum. Ara sokaklarda, itilmiş tiner çeken çocukları, erkeklerle pazarlık eden fahişeleri, transseksüelleri, işkenceleri, sokak köpeklerine yeltenenleri, uyuşturucu pazarlıklarını... Bunları sadece ben görüyordum ve siz bilmeseniz de dünya yılda bir kere değil, her gün “Arınma Gecesi” yaşıyordu. Gözlerim hiçbir zaman sahip olmayacağım pahalı fotoğraf makinelerinden daha iyi görüyor ve yaklaşık 60 senelik hafızasıyla daha çok işime yarıyordu.

ÖNERİLERİMİZ

ÜÇLEM EKİBİ

Dizi

Legion

My Mad Fat Diary

Film

Mahsun Kırmızıgül'den - MUCİZE

Robert Zemeckis'ten - FORREST GUMP

Park Chan-Wook'tan - I'm A Cyborg But That's Okey

Karan Johar'dan - My Name Is Khan

Aamir Khan'dan - Yerdeki Yıldızlar / Her Çocuk Özeldir

Jim Jarmusch'dan - Dead Man

Şarkı

Moğollar - Çaya Kaç Şeker?

Teoman - Bugün

Kalben - İnsanlar

Jehan Barbur - Kendine Zaman Ver

Teoman - Hiç Kimse Bilmez

Kitap

Franz Kafka - Dönüşüm

Faruk Sapançalı - Sosyal Dışlanma

David Guterson - Öteki

BU AY...

Zeynep Ayten

2017 yılında 409 kadın öldürüldü.

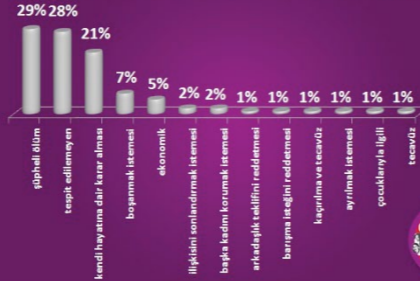
Kadınların tüm itirazlarına rağmen meclis açılır açılmaz yürürlüğe giren 'Müftülerin nikah kıyımaya yetkisi' ile fiili olarak laiklik ortadan tamamen kalkmıştı. Eşitlik ilkesine aykırı olduğu söylenmişti. Kadınların sorunu boşanamamak olmasına rağmen hâlâ kadınları evlendirmeye çalışmaları kadınları göz göre ölüme mahkûm ediyordu ve bunlar kadın cinayetlerinin artışıdaki en önemli sebepti.

Kadınların 88'i kendi hayatına dair karar almak, 30'u boşanmak istediği için öldürülürken; 134 şüpheli ölüm ve 157 faili meçhul kadın cinayeti gerçekleşti.

Bu yıl içerisinde en çok kadın cinayetinin gerçekleştiği iller:

- İstanbul: 57
- İzmir: 32
- Antalya: 25
- Bursa: 18
- Adana: 17
- Gaziantep: 15
- Konya: 12

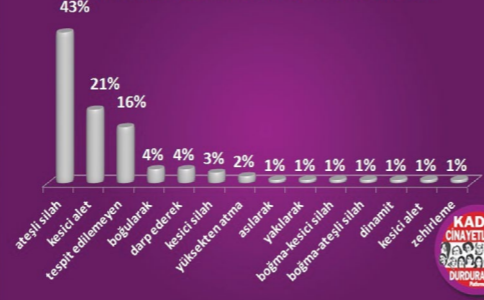
KADINLAR HANGİ BAHANELERLE ÖLDÜRÜLDÜ?

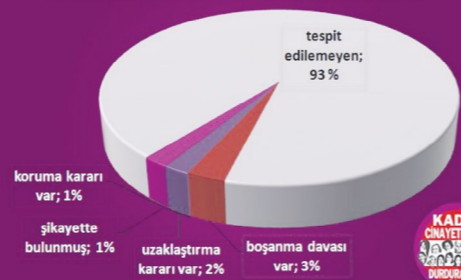
KADINLARIN BİRLİKTELİK DURUMU NEYDİ?

KADINLAR NASIL ÖLDÜRÜLDÜ?

DEVLET KADINLARI KORUDU MU?

2017 Yılında 332 kadın cinsel saldırıya uğradı.

Kadınlara yönelik saldırılar da cinsel saldırı da azalmıyor. Kadınlar bu saldırı karşısında kendi yöntemleriyle korunmaya çalışıyor. Cinsel saldırı en çok kamuya açık alanlarda, sokakta ve toplu taşıma araçlarında gerçekleşiyor.

Kadınların 129'u saldırıya kamuya açık alanlarda ve özellikle sokaklarda 14'ü de tanımadığı erkekler tarafından cinsel saldırıya maruz kaldı.

Bununla beraber 387 çocuk istismara uğradı ve 20 çocuk öldürüldü.

Dünya Cüzzam Günü

Dünya tarihi boyunca en çok korkulan hastalıklardan biri olan cüzzamın insanların günahlarına karşılık ilahi bir ceza olduğuna inanıldığı devirler olmuş ve hastalar daima toplum dışına itilmişlerdir.

Bunlara ek olarak cüzzam konusunda Türkan Saylan'ın emekleri yadsınmaz. 1976 yılında Türkiye'de cüzzamla savaşmaya başladı. 10 bin cüzzamlı için Anadolu'yu karış karış gezdi ve 'Cüzzamla Savaş Derneği'ni kurdu, hastaları tedavi ettirdi.

İnsanları bu duruma alıştırmak için her yıl hastalığı tanıtan ve korunma yollarını anlatan etkinlikler düzenlenir. Ocak ayının son haftası Cüzzam haftasıdır. Ayrıca ocak ayının son pazarı Dünya Cüzzam günü olarak adlandırılır.

Önümüzdeki Günlerin Etkinlikleri

M. Gökalp Koca

1 Şubat 2018

- 31 Ocak'ı 1 Şubat'a bağlayan gece Süper Kanlı Mavi Ay Tutulması görüldü. 152 yılda bir görülebilen bu ender olayın bu kadar uzun bir adının olmasının nedeni Ay tutulmasında Ay'ın yakın ve parlak olması Süper Ay Tutulması, Ay'ın kırmızı gözükmesinin Kanlı ay tutulması, Aynı mevsimde dört kez Dolunay görülmesine ise Mavi Ay adı verilmesinden kaynaklanıyor. İşte Biz 1 Şubat gecesi tüm bunların birlikteliğinden ortaya çıkan bir görsel şöleni gördük.

6 Şubat 2018

- SpaceX Dünyanın bugüne kadar üretilmiş en güçlü süper roketinin deneme uçuşunu yaptı.

SpaceX tekrar kullanılabilir roketler üretmeye uğraşan bir firma ve bu şirketin test uçuşlarından biri olmasına rağmen Dünyada ses getirecek kadar önemli bir denemeydi. Toplam 3 roketten oluşan süper roket Elektrikli Tesla model bir araba, boş bir uzay giysisiyle birlikte arabanın radyosunda çalan David Bowie şarkıları eşliğinde Mars yörüngesine yolladı. Arabanın torpido gözünde "Bir Otostopçunun Galaksi Rehberi" ve Asimov'un Vakıf Serisi kitapları bulunuyor. 3 Roketten ikisi başarılı şekilde Dünyaya tekrar dönebildi. Ana roket ise kaybedildi.

16/02/2018 Cuma!!!

- Black Panther vizyona girdi!
- Sofra Sırları vizyona girdi!
- Suyun Sesi vizyona girdi! (Oscar Adayı)
- Hadi Be Oğlum vizyona girdi!

23/02/2018 Cuma!!!

- Radyo-yu Hümayun Cüneyt Gökçer Sahnesi
- Anna Karenina Cüneyt Gökçer Sahnesi
- All The Money In The World vizyonda!
- Vahşiler vizyonda!

24/02/2018

- Günbatımı Oyunu (İrfan Şahinbaş)
- Yaşlı kadının ziyareti (Cüneyt Gökçer Sahnesi)
- Ankara Fotoğraf Sanatçıları Derneği
- **Film Gösterimi:** Kalendar Soğuğu

25/02/2018

- Bir Delinin Hatıra Defteri
- Ankara Kitap Fuarı
- Gronhölme Metodu (Cüneyt Gökçer Sahnesi)
- Akıl Defteri (Stüdyo Sahne)

26/02/2018

- La Boheme (Opera Sahnesi)

28/02/2018

- Yeni Türkü Konseri (İf Performance Hall)
- Can Gox (6.45 Kk)
- Gün Batımı Oyunu (İrfan Şahinbaş Sahnesi)
- Fındıkkıran Bale Gösterisi (Opera Sahnesi)

02/03/2018 Cuma!!!

- Manga Konseri (6.45 Kk)
- Kızıl Serçe Vizyonda! 2 (Kesinlikle gidilmeli)
- Masterpiece Ankara Heykel Yapımı
- Müzeyyen Tek kişilik müzikal (MEB Şura Salonu)

03/03/2018

- Seyirciye Sövgü (CerModern Tiyatro)
- Oscar The Wolf Konseri (Congressium Ankara)
- Huşu (Tatbikat Sahnesi)

04/03/2018

- Bir Delinin Hatıra Defteri (İrfan Şahinbaş Sahnesi)

06/03/2018

- Kalben (İf Performance Hall)

07/03/2018

- Can Kazaz (İf Performance Hall)

10/03/2018

- Ankara Tedx Konferansı (Congressium Ankara)

Sergi

- "Koku ve Şehir" sergisi Erimtan Arkeoloji Müzesinde 31 Mart'a kadar ziyaret edilebilir
- Şahin Demir'in resimleri 4 Mart'a kadar Cer-Modernde bulunabilir

Festival

- İf Bağımsız Filmler Festivali; (15 Şubat-25 Şubat) tarihleri arasında gidilebilir olacak
- Odtü Mutfak Günleri (19-20 Şubat)
- (10-11 Şubat) Kadın Zirvesi bilkent
- (16-22 Şubat) 14. Ankara Japon Gençlik Filmleri Festivali

Yarışma

- 29. Ankara Uluslararası Film Festivali
- Son Başvuru Tarihi: 23 Şubat

Fuar

- 15-18 Mart Art Ankara

